

Sygn. akt II PK 203/18

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa D. S.
przeciwko C. Spółce z o.o. w W.
o premię,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 21 stycznia 2020 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 kwietnia 2018 r., sygn. akt III APa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2018 r., na skutek apelacji pozwanej C. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. , zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 28 marca 2017 r. w jego punkcie 1 w ten sposób, że obniżył zasądzoną od pozwanej na rzecz powoda D. S. kwotę 99.358 zł do kwoty 73.734 zł wraz z odsetkami tytułem rocznej premii (pkt I), a także w jego punktach 2 i 3 w zakresie zwrotu kosztów procesu oraz wydatków (pkt II i III), oddalił powództwo w pozostałej części (pkt IV), oddalił apelację w pozostałej części (pkt V) oraz orzekł o kosztach procesu w instancji odwoławczej (pkt VI).

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że sporna premia miała charakter roszczeniowy, a jej naliczanie odbywało się w oparciu o precyzyjnie określone kryteria. Odmiennie ocenił jedynie uprawnienie powoda do części premii wobec korzystania przez niego ze zwolnienia lekarskiego w wymiarze przekraczającym 3 miesiące uznając, że prawo do tej części premii nie powstało. Powód jako dyrektor ds. finansowych miał bowiem pełną wiedzę co do zasad wynagradzania pracowników pozwanej, w tym obowiązujących regulaminów wynagradzania. Oceny tej nie zmienia, że regulamin wynagradzania był dostępny jedynie w wersji angielskiej oraz na stronach internetowych. Ponadto Sąd pierwszej instancji nie uwzględnił korespondencji mailowej pozwanej kierowanej do powoda, której treść potwierdza, że otrzymywał on wszelkie informacje dotyczące spornej premii. Tym samym nie można uznać, że pracodawca zmienił zasady wynagradzania powoda ustalone w umowie o pracę z września 2013 r.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną, wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i jego zmianę przez zasądzenie na jego rzecz kwoty 25.625 zł, której tytułem premii nie uwzględnił Sąd Apelacyjny.

Skargę kasacyjną oparto na obu podstawach z art. 398³ § 1 i 2 k.p.c., zarzucając naruszenie: 1) art. 328 § 2 k.p.c., przez brak prawidłowego wskazania podstawy prawa materialnego zmienionego orzeczenia oraz jego szczegółowego uzasadnienia, co spowodowało, że uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie posiada wszystkich koniecznych elementów oraz zawiera braki uniemożliwiające przeprowadzenie jego kontroli kasacyjnej; 2) art. 241¹³ k.p. w związku z art. 77² § 5 k.p. i art. 42 k.p., przez uznanie, że wystarczającym i prawidłowym sposobem poinformowaniu pracownika o niekorzystnej dla niego zmianie postanowień regulaminu wynagradzania oraz regulaminu premiowania jest informacja przesłana w tym zakresie drogą elektroniczną oraz umieszczeniem tych informacji w wewnętrznym serwisie tzw. Intranecie.

Zdaniem skarżącego, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do pytania „czy wystarczającym i prawidłowym sposobem poinformowaniu pracownika o niekorzystnej dla niego zmianie postanowień

regulaminu wynagradzania oraz regulaminu premiowania jest informacja przesłana w tym zakresie drogą elektroniczną oraz umieszczona w wewnętrznym serwisie tzw. „Intranecie”, bez konieczności zawierania porozumienia stron lub wypowiedzenia zmieniającego w tym zakresie”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że skarga kasacyjna nie jest (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja RP w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie tej przesłanki.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Zagadnienie to powinno być również „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 585/17, LEX nr 2497714). Zagadnienie prawne musi przy tym rzeczywiście występować w sprawie i mieścić się w zakresie problematyki, która podlega rzeczywistemu badaniu w postępowaniu kasacyjnym. Realizacja wskazanej wyżej przesłanki nie polega jedynie na sformułowaniu problemu prawnego bazującego na przepisach wskazanych w podstawie skargi kasacyjnej. Konieczne jest przedstawienie odpowiedniego wyводу jurydycznego, wykazującego nie tylko zasadność preferowanego przez skarżącego sposobu rozstrzygnięcia zagadnienia, ale także wadliwość rozwiązania postawionego problemu przez sąd drugiej instancji przy wykorzystaniu zapatrywań prawnych wyrażonych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, opartych na poczynionych w sprawie jednoznacznych i stabilnych ustaleniach faktycznych wiążących Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 2 k.p.c.; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2017 r., I CSK 175/17, LEX nr 2372560). Jednocześnie wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy

jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Chodzi tu bowiem o problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Nie zachodzi przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka 2003 nr 13, poz. 5; z dnia 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383).

Na podstawie powyższych wywodów stwierdzić należy, że przedstawione w skardze kasacyjnej „zagadnienie” nie spełnia wymogów przewidzianych dla tej przesłanki przedsądu (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Po pierwsze, zawarte w nim pytanie nie wskazuje żadnych konkretnych przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane ani argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Nie jest natomiast rolą Sądu Najwyższego zastępowanie wnoszącego skargę w prawidłowym jej redagowaniu. Stąd przedstawiony w skardze problem należało uznać za pozór przesłanki przedsądu, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Po drugie, kwestia w nim przedstawiona nie koresponduje z ustaleniami faktycznymi, którymi Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest związany, z których wynika, że od początku zatrudnienia w pozwanej Spółce zasady wynagradzania wynikające z regulaminu wynagradzania były znane skarżącemu i nie doszło do ich zmiany w trakcie trwania umowy o pracę. Po trzecie, utrwalonym poglądem w judykaturze jest, że wprowadzenie niekorzystnych zmian warunków wynagradzania wymaga, zgodnie z przepisem art. 241¹³ § 2 k.p. w związku z art. 77² § 5 k.p.

dokonania wypowiedzenia zmieniającego lub porozumienia stron stosunku pracy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2018 r., I PK 32/17, LEX nr 2549210; z dnia 13 września 2016 r., I PK 207/15, LEX nr 2120886; z dnia 16 kwietnia 2013 r., II PK 244/12, LEX nr 1555466).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego po myśli art. 98 § 1 k.p.c.